

ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
โรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๔

A STUDY OF CURRICULUM MANAGEMENT PROBLEM ACCORDING
TO TEACHERS' OPINION AT WANGSAMMOR DISTRICT, UDONTHANI EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

คำไมล์ พนมเขต

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 2 ใน 7 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 2 จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

Abstract

The objective of this study was to investigate the school curriculum, which caused problem for teachers and school directors in Wangsamemor District, Udonthani Educational Service Area Office 2. The overviews were focused on seven aspects: curriculum preparation, management, planning and implementation, development, evaluation, summary, and improvement of the curriculum and administration.

The population in the research consisted of 175 teachers in Wangsamemor School district, Udonthani Educational Service Area Office 2. The instrument used for collecting the data was 5-rating scale questionnaires. Statistics employed were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results found that the administration problems were related to the teachers in Wangsamemor district. The respondents showed that an overall was at a moderate level, and found that curriculum planning for implementation, curriculum management, and curriculum evaluation weighted at a high level, while other aspects were at a moderate level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา มีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะมีความสามารถและอยู่แห่งหนในปัจจุบัณองค์กรระหว่างประเทศองค์กรพัฒนาต่างๆ หลายนองค์กร ล้วนสนับสนุนคำขวัญ Education for All การศึกษาเพื่อทุกคน และร่วมกันผลักดันให้การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพของการศึกษามีการปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ ทั่วโลก..” พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานเปิดงานวันครูโลก วันที่ 5 ตุลาคม 2547 ณ หอประชุมคุรุสภา)

การศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้หรือเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผลและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการศึกษาต้อง

จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความรู้คู่คุณธรรมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่นเรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต ภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรม ตลอดจนให้ความรักความผูกพัน มีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคมสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2549ข: 2-3)

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้รับความสนใจจากสังคมทุกคนต่างมุ่งหวังที่จะให้ปรากฏเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพราะการศึกษา คือ กุญแจสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพกระทรวงศึกษาธิการ 2549: คำนำ) กระทรวง ศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ในปี พ.ศ.2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน การดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเกื้อกูลสนใจในการศึกษา สามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยมุ่งหวังให้ครูและ ผู้เรียนปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ห้องความรู้ด้วยตนเองหลักสูตรการศึกษาในประเทศไทยที่ใช้ผ่านมาแล้วคือ หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิดและวิธีการที่จะให้คนไทยมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่จะเผชิญ ญูหาทางสังคม และเศรษฐกิจได้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2549: 3) ดังนั้น คุณภาพของหลักสูตร คือ สิ่งสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของชาติรวมถึงเป็นแนวทางการปฏิบัติของแต่ละสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพองค์กรของโรงเรียนให้ บรรลุมาตรฐานการศึกษา ภารกิจของการดำเนินงานปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษามีความตื่นตัวและหลากหลายมากยิ่งขึ้น (ยุทธนา ปฐมวราชาติ. 2545: 11)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรที่ผ่านมาพบว่าหลักสูตรยังมีปัญหาและอุปสรรค ในทางปฏิบัติอยู่หลายด้านแยกเป็นประเด็นที่สำคัญได้ ดังต่อไปนี้ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเสนอแนะ แนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาแต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนานั้นเป็นการเข้ามาเพื่อรับทราบและร่วมเสนอแนะ แนวทางเพียงบางส่วนเท่านั้น ผู้แทนชุมชนและผู้ปกครองให้เหตุผลว่ามีความรู้และไม่มีเวลาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา (ภัทรภรณ์ โพนเงิน. 2548: 105) และจากงานวิจัยของ สุรรัตน์ คำฟอย (2549: 77) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจังหวัดนครนายกผลการวิจัย พบว่า ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้านหลักสูตรสถานศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ อิงอร จันทรเส็ง(2548: ออนไลน์) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารหลักสูตรกับภาพความสำเร็จของผู้เรียนโรงเรียนในผ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน 7 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตร การวางแผน ดำเนินงานการใช้ หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดหลักสูตรและหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรที่ใช้ในประเทศไทยเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากส่วนกลางเพื่อให้ผู้เรียนทั่วประเทศมีมาตรฐานทางด้านการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันการบริหารหลักสูตรในระดับประเทศจึงมีเนื้อหาสาระกว้าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นร่วมกันบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้โดยการปรับปรุง ขยาย หรือสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรฉบับ เพื่อให้ออกสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2548: ออนไลน์) แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาคือผู้บริหารให้ความสำคัญและเน้นให้นักเรียนและครูมีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ อบรม พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประสบความสำเร็จในงานนั้น ๆ เป็นผู้สอนเสริม มีการจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน และประชาสัมพันธ์ผลงานนักเรียนและสถานศึกษาให้ชุมชนได้ทราบ (ทัศน แสงศักดิ์. 2549: 182)

ปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตร คือผู้อำนวยกาเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่ง ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับการมอบอำนาจหน้าที่เรื่องหลักสูตรให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และปัญหาอีกประการหนึ่งคือความขัดแย้งระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา กับศึกษานิเทศก์ ด้วยเหตุนี้บางครั้งศึกษานิเทศก์จึงละเลยหน้าที่ความเป็นผู้นำการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2547: 41)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ออกสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นมีความเข้าใจในหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ให้กับคุณละผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานโดยเร่งรัดการยกระดับมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา และจัดระบบช่วยเหลือปกป้อง และคุ้มครองเด็กต่อไป

งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 ในด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆที่จะนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อการศึกษาของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ ปีการศึกษา 2552 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานีเขต 2 รวม 320 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอน ระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ ปีการศึกษา 2552 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานีเขต 2 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานีเขต 2 ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ มีวุฒิปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 71.43 มีวิทยฐานะชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 57.14 และมีประสบการณ์ในการสอน 10 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.57

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 พบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาการจัดเตรียมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนการประชาสัมพันธ์ให้กรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดระดับปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตรของ

การมีส่วนร่วมในการวางแผนในด้านต่างๆ เช่น การนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดผลและประเมินผลดังที่ สุนีย์ บุญทิคม ๒546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า สถานศึกษามีเวลาเตรียมความพร้อมน้อย บุคลากรในสถานศึกษาตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนขาดทักษะความชำนาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน วิทยากรที่มาให้ความรู้ ความเข้าใจ ยังไม่มีความชัดเจนในเนื้อหา ขาดความร่วมมือของบุคลากรในการวางแผนการกำหนดแผนเพื่อเตรียมเอกสารต่างๆ ยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอนและชัดเจน การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลยังไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่อง การสรุปผลการดำเนินงานยังจัดทำไม่ได้ไม่ชัดเจนและต่อเนื่องข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมไว้ยังไม่ได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเท่าที่ควร

2. ปัญหาของครู ด้านการวางแผนและด้านการดำเนินการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีการวางแผนในการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนได้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรและดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับปรุงให้หลักสูตรสถานศึกษาพร้อมใช้มากขึ้น ดังที่(ชนันท์ ธาตุทอง. 2550: 258-259) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่และจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โดยมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

3. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสรุปผลการดำเนินการ ด้านการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้สถานศึกษามีเวลาเตรียมความพร้อมน้อย บุคลากรชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรยังไม่เพียงพอ และขาดความชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรครูมีภาระงานอื่นๆ มากทำให้มีเวลาในการจัดทำหลักสูตรได้ไม่เต็มที่ สถานศึกษาบางแห่งที่มีครูจำนวนน้อยมีภาระในการจัดทำสาระหลักสูตรมาก ขาดแคลนครูที่เชี่ยวชาญในการสอนตามกลุ่มสาระ ครูบางส่วนยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนสถานศึกษาขาดโอกาสประกอบการจัดทำสาระหลักสูตรและเอกสารค้นคว้าและแหล่งเรียนรู้ตามสาระหลักสูตร ครูยังขาดความชัดเจนและขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ ขาดผู้นิเทศที่มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร การนิเทศของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและต่อเนื่องเท่าที่ควร มีการสรุปดำเนินงานและนำข้อมูลจากการใช้หลักสูตรไปพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรยังไม่ชัดเจนดังที่ ดร.อุดมสิทธิ์ จิตวิจิตร ๒๕45: บทคัดย่อ)กล่าวว่าสถานศึกษาควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ด้วยการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล การปรับปรุงการปฏิบัติงานและการร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มและควรมีการแสวงหาภาคีต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับร.ท.สุรสิทธิ์ กองเมืองปี ๒๕45: บทคัดย่อ) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ ระยะเวลาเตรียมการที่น้อยเกินไปขาดแคลนบุคลากร งบประมาณมีจำกัด ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมทุกคน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้เชี่ยวชาญมีน้อยไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย การวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนยังมีรูปแบบไม่ชัดเจนและระยะเวลาเรียนระหว่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง(พ.ศ. 2533) มีความเหลื่อมล้ำกันระหว่าง1 ชั่วโมง กับ50 นาที ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติการศึกษา 1 - 12 (2546: บทคัดย่อ) บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระหลักสูตรขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย สถานศึกษาน้อย สถานศึกษามีความเตรียมพร้อมน้อยจึงขาดความมั่นใจในการจัดทำสาระหลักสูตร นโยบายการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการขาดความแน่นอน ไม่ชัดเจน ขาดสื่อเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำหลักสูตรขาดงบประมาณสนับสนุนระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนไม่ค่อยชัดเจน ครูมีภาระงานอื่นมากจึงมีระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรน้อยสถานศึกษาบางแห่งจัดทำสาระหลักสูตรไม่ได้บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการบริหารหลักสูตรและมีเวลาในการวางแผนน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สถานศึกษาควรวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรให้รัดกุมยิ่งขึ้น มีการจัดอบรมประชุม ครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดทำสาระหลักสูตรและการวัดการประเมินผลให้มากขึ้น
2. สถานศึกษาควรติดตามผลการปฏิบัติงานของครูโดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลโดยสรุปการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การกำกับติดตามและประเมินผล สรุปผลการดำเนินการ
2. ควรเปลี่ยนเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์หรือแบบสังเกต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมริทพิลล์.
- _____. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา
- กระทรวงศึกษาธิการ (2549). 6 เดือนแห่งการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษารวมพลังปัญญากรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2550ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2553, จาก <http://www.aksorn.com/Document/curriculum.doc>
- _____. (2550ข). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่วก 1166/2544 เรื่องให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2553, จาก <http://ubon.obec.go.th/school/nonghais/Luksut.doc>
- กิตติคม คาวีรัตน์. (2545). การนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนิสิตศึกษา สุขศึกษากิจกรมลูกเสือ และยุวกาชาดในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- กิตติมา ปรีดีดิถก. (2532). การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต
- ฉันท ธาตุดอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ กรุงเทพฯ: กลินเพรส.
- _____. (2548). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2553, จาก Available. URL: http://arc.rint.ac.th/be/resource_pattana.html
- ชลิต พุทธิรักษา. (2531). การบริหารงานวิชาการ. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ทรงเดช สิทธิประเสริฐ. (2548). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อย วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทัศนาศวศักดิ์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษว(เอกสารประกอบการสอน). ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเห็นผู้เรียนเป็นสำคัญพิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมฯ.
- ภัทรภรณ์ โพนเงิน. (2547). ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2549). มิติใหม่ในการทำผลงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2548). การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แนวคิดเชิงปฏิบัติที่เป็นพื้นฐานสำคัญสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ. 5(5), 11-18.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มติชน.

- แรมสมร อยู่สถาพร. (2540). การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิชัย ประสิทธิ์ วุฒิเวชช์(2542). การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลินเพรส.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- _____. (2543). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษากทม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- วิไล จันทาโยธิน. (2548). สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. 5 (4).
- สุธา พงษ์ถาวรภิญโญ. (2546). การติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา12. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2553, จาก Available. URL: http://arc.rint.ac.th/be/resource_pattana.html
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2547). การพัฒนาและการนำใช้หลักสูตร กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
- สุนีย์ บุญทิม. (2546). การติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา6. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2553, จาก Available. URL: http://arc.rint.ac.th/be/resource_pattana.html
- สุภรณ์ สภาพงศ์; และชาติรี มณีโกศล. (2545). ความหมายและความสำคัญของสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่ สานปฏิรูป. 5 (50).
- สุรสิทธิ์ กองเมืองปี ก.(2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน2544 เขตการศึกษา 10. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สุริรัตน์ คำฝอย. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนครนายกสภานิสิต กศม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- โสภณ คำเนิงเนตร. (2548). การจัดทำและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรียญานินพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540). หลักสูตรและการจัดคามมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- อรุณี เทพวรรณ; และคณะ. (2545). การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษากทม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- อิงอร จันทรเส่ง (2548). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรกับภาพความสำเร็จของผู้เรียนโรงเรียนในฝันสืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2553, จาก http://mis.pkru.ac.th/~graduate/thesis/abstract/abstract83_eingon.htm
- อิศราพร อินทะกนก. (2547). ศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช2544 ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2553, จาก <http://www.srru.ac.th/org/gradu/academic/mod/forum/discuss.php?d=8>
- อุดมสิทธิ์ จิตวีจาร์ณ. (2545). การศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในภาคการเรีเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของบุคลากร ในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิจัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Hurd, Duncan L. (2007). **Leading Transformational Change: A Study of Internationalization at Three Universities in the United States.** Retrieved November 2, 2009, from <http://propuest.umi.com/>.
- Ivie, Sharon C. (2007). **School Leaders' Behavior Informed by Thirteen Cores Leadership Competencies and the Relationship to Teacher Job Satisfaction.** Retrieved November 2, 2009, from <http://propuest.umi.com/pqdweb?did=1338909311& sid = 9&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>.
- Seban Dumlu, Demet. (2006). **A Look Within Individual Cases into Turkish Elementary Teachers' Beliefs and Practices of Writing Instruction and Underlying Influences in Shaping These Beliefs and Practices: Comparison of Findings with the Writing Process as Presented in Writing Workshop.** Retreved November 1, 2009, from <http://propuest.umi.com/pqdweb?did=1147196671&sid=9&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>.
- Zaretti, Joan L. (2007). **The Nonprofit Niche: Managing Music Education in Arts Organization.** Retrieved November 1, 2009, from <http://propuest.umi.com>.